

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי-אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

תורת מנחם מב"מז

שיחות הרבי מליובאוויטש
בהוצאת קה"ת

מהדורה חדשה של התוועדות הרבי, בעברית. בכרכים האלה רוכזו שיחות ומאמרי החסידות שנאמרו בשנת תשכ"ה. שיחות רבות מתפרסמות כאן בפעם הראשונה. טל' 03-960618.

דבר חברון

מאת הרב דב ליאור
בהוצאת המכון לרבני יישובים

משנתו החינוכית של הרב ליאור, רב העיר קריית-ארבע חברון. מבט מקורי בענייני השקפה ואמונה. 354 עמ'. טל' 02-9964722.

האח

בהוצאת אהלי שם

'האח' הוא שבועון ילדים חסידי שהופיע ברוסיה בשנים תרע"א-תרע"ד, בעריכת ר' משה רוזנבלום. תדפיס של כל העיתונים, לצד הקדמה ורקע. הפצה: חיש. טל' 03-9600770.

חיים של חסד

מאת ישראל פלבינסקי
בהוצאת המחבר

בספר שני חלקים: 'חיים של חסד' ו'חיים של אושר ושמחה'. לקט של פנינים וסיפורים בסוגיות האלה. 220 עמ'. טל' 057-3153640.

זמני השבוע

ירושלים תל-אביב חיפה באר-שבע אילת ניו-יורק

כניסת החג	6:31	6:46	6:38	6:48	6:46	7:14
צאת השבת	7:45	7:48	7:48	7:47	7:42	8:17

289 בתי-חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

למה מחר כשאפשר היום

בשביעי-שלפסח נאכל את 'סעודת משיח', שמחדירה את האמונה בביאת המשיח לתוך דמנו ובשרנו, ונתחזק באמונה ובציפייה

ארבע כוסות הגאולה וקריעת ים-סוף (ציור: אהובה קליין)

יקרה דווקא בזמן כלשהו בעתיד, ולא מחר או היום או בעוד דקה?

הסימנים התממשו

על-אחת-כמה-יזכמה בדורנו, כאשר כל הסימנים שנתנו הנביאים וחז"ל על התקופה שלפני בוא המשיח אכן התממשו. ברור אפוא שציפייה לביאת המשיח עכשיו היא הדבר המתבקש והמציאותי ביותר.

הציפייה חשובה לא רק כביטוי לשלמות האמונה, אלא היא-עצמה מקרבת את הגאולה. גדולי ישראל ציינו כי הציפייה למשיח והתפילה והתביעה לקב"ה שיחיש את בוא הגאולה - הן שיביאו אותה מהר יותר ומוקדם יותר.

הימים שחולפים אינם צריכים להחליש את אמונתנו, אלא להפך - לחזק אותה, מתוך ידיעה שאנו הולכים ומתקרבים אל הגאולה. גם על בני-ישראל במצרים נאמר: "ולא שמעו אל משה מקוצר-רוח ומעבודה קשה"; אך כשהגיעה עת הגאולה - לא עיכבם הקב"ה אפילו כהרף-עין.

נתחזק אפוא באמונה השלמה בבוא הגאולה ובציפייה לקראתה. נאכל בשביעי-שלפסח את 'סעודת משיח', שמטרתה להחדיר את האמונה בבוא המשיח לתוך דמנו ובשרנו, כסעודה שנהפכת לדם ובשר שלנו ממש. ויהירצון שנחגוג את החג האחרון של פסח עם משיח-צדקנו בבית-המקדש השלישי.

הביטוי 'כשיבוא המשיח' משמש לפעמים בשפת יום-יום לביטוי משאלת-לב לא מציאותית. כשמדברים על ביאת המשיח במונחים עכשוויים, כעל דבר שעומד להתרחש כאן ועכשיו - יש מי שמרגישים מעין 'חילול הקודש': איך אפשר לקחת מושג אוטופי נאצל ולהפוך אותו לדבר ממשי ועכשווי.

אבל זו למעשה האמונה היהודית הבסיסית. שלוש פעמים ביום אנו מתפללים על הגאולה, ומצהירים לפני הקב"ה: "כי לישועתך קיוונו כל היום". כלומר, אנו אמורים לצפות לגאולה כל היום כולו. זה גם הנוסח של היסוד השנים-עשר בדת-ישראל: "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף-על-פי שיתמהמה - אחכה לו בכל יום שיבוא".

יסוד באמונה

מדוע אכן חשוב כליכך לחכות ולצפות לביאת המשיח, לדבר על כך, להתפלל אל ה' ולבקש שימרה לגאלנו ולשלוח לנו את משיח-צדקנו? התשובה פשוטה: זו תוצאה טבעית של אמונה אמיתית בביאת המשיח. יהודי שמאמין באמת בביאת המשיח, לא כ'חזון אחרית הימים' כלשהו, שכוחו באי-התממשותו, אלא כדבר ממשי ומציאותי - אך טבעי שהוא ממתין וממחה ומצפה לבואו. כשהוא רואה שהגאולה מתמהמהת - הוא מבקש ומתחנן לפני ה' על בואה.

לא לשווא כלל הרמב"ם את האמונה בביאת המשיח בתוך י"ג עיקרי האמונה. בכך ביטא בבהירות עד כמה עניין זה הוא יסוד מרכזי בדת-ישראל. בסוף ספר 'יד החזקה' שלו הוא אף קובע: "כל מי שאינו מאמין בו (במשיח) או מי שאינו ממחה לביאתו - לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבנו". כי כשם שיהודי צריך להאמין בקב"ה, במעמד הריסיני ובנבואת משה רבנו, כך עליו להאמין בביאת המשיח.

אמונה אמיתית אינה רואה בביאת המשיח חזון עתידני רחוק, אלא הבטחה ברורה של הקב"ה, שעתידיה להתגשם בכל רגע ורגע. הלוא ברור לנו שהמשיח יבוא יום אחד, אם-כן לחשוב שזה

שירה שלמעלה מגדרי הזמן

של זמן עבר וזמן עתיד, והכול כלול בנקודה אחת.

לאמור לדורות

לכן דווקא בשעת שירת הים נרמזה השירה העתידית שתהיה בתחיית המתים. ההבדלים בין הזמן הזה לזמן העתידי קיימים רק בשעת שחלות הגדרות הזמן, אולם מכיוון שבשעת קריעת ים־סוף התגלתה הדרגה של "היה הווה ויהיה כאחד", הרי בשירת משה אז הייתה כלולה גם השירה שישיר לעתיד לבוא.

דבר זה מתקשר עם מה שאמרו חז"ל על הפסוק "אז ישיר... לאמור" - "לאמור לדורות". מכיוון שהשירה הזאת הייתה על התגלות אלוקית שלמעלה מגדרי הזמן, הרי זו שירה לדורות. כלומר, לא רק הוראה ולימוד לדורות, אלא עצם השירה היא לדורות. דבר זה נותן כוח שאמירת השירה בכל שביעי של־פסח תהיה באותה עוצמה והתרגשות כמו בשירה ששר משה עם בני־ישראל לאחר קריעת ים־סוף.

(לקוטי שיחות כרך ז, עמ' 271)

אמרת השבוע

אחד ואחד

בכל ליל פסח, קודם שהלך לערוך את הסדר בביתו, נהג רבי צבי־אלימלך מדינוב לעבור בחוצות העיירה ולשמע איך חוגגים התושבים את הסדר. מכל בית בקעו קולות השירה והקריאה בהגדה.

שנה אחת שמע כי באחד הבתים קורא יהודי את הקטע המדבר על ארבעת הבנים, ובכל פעם שאמר את המילה 'אחד' ('אחד חכם ואחד רשע' וכו') צעק בקול ובכוונה כמו ב'אחד' של קריאת־שמע.

עמד הצדיק והקשיב ולאחר מכן אמר בהתפעלות: היהודי הזה עשה מכל ארבעת הבנים, ואף מהרשע, תפילה קדושה כמו קריאת־שמע.

פתגם חסידי

"כשיבוא המשיח וכולם יהיו בריאים ממה הרופא יתפרנס? אלא הלקוחות יבואו אליו לקבל אישור שהם אכן בריאים, ומזה יתפרנס..." (הרבי מליובאוויטש)

הים מכסה את כל מה שמצוי בתוכו, והוא מסמל את 'העולמות המכוסים'. אלה עולמות אלוקיים עליונים המכוסים ומוסתרים בעבור העולמות התחתונים. לעומת זה, היבשה מסמלת את 'העולמות הגלויים'. אלה עולמות אלוקיים הגלויים בעבורנו, ובאמצעותם אנחנו מקבלים הארה אלוקית שיכולה להתקבל בכלים שלנו.

התגלות אלוקית מופלאה

בשעת קריעת ים סוף נקרע הים - העולמות האלוקיים הנסתרים והמכוסים נתגלו. העולם זכה לגילוי אלוקי עצום, עד שכל אחד ואחד ראה את הדברים הנשגבים ביותר. על כך נאמר: "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן־בוזי" (הנביא יחזקאל), כי זו הייתה התגלות אלוקית עצומה ביותר.

כדי שיוכל להתחולל דבר כזה, ש'ים' ייהפך ל'יבשה', נדרשה המשכה והתגלות של דרגה אלוקית עליונה ביותר, העומדת מעל כל ההגדרות של 'נגלה' ו'נסתר'. זו הדרגה המכונה "היה הווה ויהיה כאחד". מכיוון שהיא למעלה מכל גדר, אין בה גם הגדרות

בשביעי של פסח התחולל הנס הנשגב של קריעת ים־סוף. בני־ישראל עברו ביבשה בתוך הים, המצרים טבעו בו, ובני־ישראל שרו לה' את שירת ההודיה - שירת הים. בשירה זו מצאו חז"ל רמז לתחיית המתים: "מניין לתחיית המתים מן התורה? שנאמר 'אז ישיר משה'... 'שר' לא נאמר, אלא 'ישיר' (בלשון עתיד). מכאן לתחיית המתים מן התורה".

כלומר, בכך שהתורה נוקטת לשון עתיד ("אז ישיר") היא רומזת שמה שאכן ישיר בעתיד - הוא יקום בתחיית המתים וישיר שירה עם בני־ישראל. אך נשאלת השאלה, מדוע תחיית המתים נרמזת בשירת הים דווקא? מכאן שיש קשר פנימי בין תחיית המתים ובין שירת הים.

ים ויבשה רוחניים

תורת החסידות מסבירה שקריעת הים שיקפה מצב מיוחד במינו שהתחולל בעולמות הרוחניים העליונים. כשם שכאן למטה נקרע הים הגשמי, כך נקרע גם ה'ים' הרוחני, וה'ים' נהפך ל'יבשה'.

מן המעיין

שביעי־של־פסח | מאת הרב אליעזר ברוד

גם אנחנו ראויים

פעם אחת בשביעי־של־פסח נאנח רבי משה מקוברין וקרא: "האם גם דורנו זוכה לניסים כאלה?". אחרי־כך אמר: "אם פרעה נשאר בחיים כדי שיראה את ניסי ה', ראויים גם אנו שהקב"ה יראה לנו ניסים ונפלאות כימי צאתנו מארץ מצרים".

נחשון קפץ

בשעה שמה רבנו מסר את מאמר הקב"ה "דבר אל בני־ישראל וייסעו" (שמות יד, טו) התדיינו השבטים ביניהם מי ייכנס תחילה לים. קפץ מיד נחשון בן־עמינדב לים במסירות־נפש, ובזכותו אמר הקב"ה למשה "נטה את ידך", וזכו ישראל לנס של קריעת ים־סוף.

(מדרש רבה)

באש ובמים

מסירות־הנפש של נחשון על דברי ה' "וייסעו" היא המשך למסירות־הנפש של אברהם אבינו. אלא שמסירות־נפשו של אברהם אבינו הייתה באש, באור כשדים, ואילו אצל נחשון מסירות־הנפש הייתה במים. על זה אנו אומרים "באנו באש ובמים", שהם שני סוגים של מסירות־נפש על קידוש ה'.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

שמחת האמונה

הימים האחרונים של פסח צריכים להיות כמו הימים האחרונים של סוכות, ימים של שמחה בלבד. ההבדל הוא שבמים האחרונים של סוכות שמחים בשמחת התורה, ובימים האחרונים של פסח צריכים לשמוח בשמחת האמונה - "ויאמינו בה' ובמשה עבדו".

(רבי נחמן מברסלב)

ראש־השנה למסירות־נפש

שביעי־של־פסח, היום שבו הורה הקב"ה "דבר אל בני־ישראל וייסעו", נחשב ראש־השנה למסירות־נפש. בשביעי־של־פסח יכול וצריך כל אחד ואחד לקבל עליו שבמשך כל השנה תהיה לו תקיפות של מסירות־נפש על התורה, על מצוותיה, ועל עבודת הבורא.

(ספר השיחות תש"ג)

הניסים באים אחרי־כך

יש לזכור ולהדגיש שאף שקריעת הים והליכת בני־ישראל בתוך הים ביבשה הייתה משולבת בנפלאות גדולות ובניסים רבים, תחילת כניסתם למים לא הייתה בדרך נס. למים נכנסו תחילה במסירות־נפש, ורק אחרי־כך ובזכות זאת נקרע להם הים.

(ספר המאמרים תרפ"ח)

זעקת
ההלך

בית המדרש בדינוב שקק חיים בשעת צהריים של ערב שבת. בחורים ואברכים היו רכונים על גמרותיהם, ילדים עלזים נכנסו ויצאו ופאותיהם מתנדנדות על לחייהם מצד אל צד. רק בעלי עין חדה שמו לב לכניסתו של הלך עני לבית המדרש.

בעיירה דינוב שבמחוז ז'שוב בפולין כיהן פאר רבי צבי אלימלך שפירא, בעל 'בני יששכר'. חצר החסידות הייתה אבן שואבת לתורה ולעבודת ה', וחסידים רבים גדשו את המקום.

העני התיישב על ספסל בירכתי האולם, הניח את תרמילו ומקלו לצידו, נטל ספר תהילים והחל לומר את המזמורים בשפתיים לוחשות. שעה ארוכה ישב וקרא פרקי תהילים ואיש לא שמ ליבו אליו. אולם פתאום נשמעה צעקה מכיוונו של העני: את מילות הפסוק (קמב,ח) "בי יכתירו צדיקים כי תגמול עליי" צעק בכל כוחו, מניף את ידיו בעוז, ופניו עוטות ארשת מצוקה גדולה.

המבוגרים נדו לו בראשם. הם הניחו כי האיש ככל הנראה אינו בריא בנפשו. כשחזר העני לתפילתו השקטה, שבו אף הם למצולות הסוגיה שעסקו בה, איש איש ולימודיו. לאיך הילדים, בעבורם היה האיש מוקד התעניינות ושעשוע. הם נותרו לעמוד מולו, מחקים את הבעת פניו ותנועותיו.

עם כניסת השבת לבשה העיירה אווירה חגיגית. ילדים ומבוגרים, לבושים בגדי שבת נקיים, צעדו אל בית הכנסת לתפילת ליל השבת עם הצדיק. גם ההלך העני התייצב בין המתפללים, חובש כובע פרווה, ששיווה לו מראה חגיגי מעט יותר.

בבוקר יום השבת חזר ונשנה המחזה של יום האתמול. גם הפעם ישב העני ואמר תהילים בשקט, אך כשהגיע אל הפסוק "בי יכתירו צדיקים" שוב החל לצעוק את המילים בקול רם מתוך עוויות ותנועות. מעתה לא היה עוד ספק לאיש כי ההלך העני אדם מוזר הוא.

במשך כל השבת, בזמני התפילות והסעודות שערך הצדיק עם כל החסידים, עקב העני בתשומת לב אחר מנהגיו של הצדיק. הוא לא פצה פה ולא זז ממקומו. נוכחותו כמעט לא הורגשה.

הגיעה שעת הסעודה השלישית. הצדיק נהג שלא לצאת אל הקהל בסעודה זו, והחסידים היו הולכים

אל ביתו של בנו, רבי אלעזר, לימים האדמו"ר מלנצוט, לערוך שם את הסעודה. רבי אלעזר היה גדול בתורה וביראה, והיה דורש דברי חסידות ערבים לאוזניים ומעוררים את הלבבות.

העני הופיע גם בביתו של בן הצדיק.

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

לאכול 'משיח'

סיפר כ"ק אדמו"ר הריי"צ (ספר השיחות תש"ב עמ' 901): "הבעש"ט קרא לסעודת היום של אחרון של פסח 'סעודת משיח'. כשם שיש שמות לסעודות שבת ויום טוב – 'עתיקא קדישא', 'זעיר אנפין' וכדומה – לסעודה זו קראו 'סעודת משיח'. בעת הסעודה הייתה הדלת פתוחה לכול, וכל מי שנכח אז בבית היה טועם מן הסעודה. 'סעודת משיח' נערכת באחרון של פסח, שכן ביום זה מאיר גילוי הארת משיח'צדקנו".

כ"ק אדמו"ר הרשב"ב הנהיג עוד מנהג בסעודה זו – שתיית ארבע כוסות של יין. מנהג זה נתקן בשנת תרס"ו, בעת 'סעודת משיח' שנערכה בישיבת 'תומכי תמימים'. הרבי ציווה אז לתת לכל אחד מתלמידי הישיבה, ה'תמימים', יין לשתיית ארבע כוסות (היום יום, עמ' מז).

הכנה רוחנית

מנהגים אלה הם ביטוי לתהליך גדול שמתחולל בעולם החל מימות הבעש"ט. ספרי החסידות אומרים שהתגלות הבעש"ט וגילוי אור החסידות הם הכנה לימות המשיח. הבעש"ט הוא התנוצצות אורו של משיח – זו הלשון המקובלת בקרב אדמו"רי החסידות.

ידועה האיגרת שכתב הבעש"ט, ובה הוא מספר על 'עליית נשמה' שהייתה לו, ושבהמלכה הגיע עד היכלו של המשיח. שאל הבעש"ט את המשיח: "אימתי קאתי מרד?" (=מתי יבוא מרד?), וענהו המשיח: "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה". מכאן שהפצת מעיינות החסידות בכל חלקי העם היא הכנה לביאת המשיח.

הופעת החסידות היא אפוא סוג של הכנה רוחנית, שמכינה את העולם לקראת התגלותו של המשיח. מי שיתעמק במהותה של החסידות ובמסגרת החיים שבנתה, ימצא קווים רבים שמתחברים עם מושגים הקשורים בתקופת המשיח. העיסוק בפנימיות התורה הוא הכנה לתורתו של משיח. ההתלהבות והשמחה בעבודת ה' קשורות אף הן לאופייה של עבודת ה' השלמה בימות המשיח.

גם המנהג של 'סעודת משיח' קשור לתפיסה זו. הרעיון שמאחורי הסעודה הוא, לקבל את הארת המשיח לא רק בכלים הרוחניים של הבנה ורגש, אלא בצורה של סעודה, שהאדם אוכל ומרגיש את טעמה, ואחר-כך היא מתעכלת בקרבו ונעשית דם ובשר כבשרו.

משיח ורקד איתנו

אף גילוי המשיח לא יישאר במישור הרוחני. המשיח יבוא כמציאות ממשית, שנוכל לראותה בעיניים ולמשהה בידיים. מציאות מוחשית, כמו סעודה שאנו אוכלים, כמו יין שאנו שותים. הסעודה הזאת מעניקה לאדם את היכולת לחשוב על ביאת המשיח לא רק במונחים מופשטים, אלא בדרך מוחשית ומציאותית.

ככל שאנו מתקרבים לגאולה, נדרשת הכנה גדולה יותר. זה הטעם למנהג שתיית ארבע הכוסות. אחד הנימוקים לארבע הכוסות של פסח הוא, שהן מקבילות ל"ארבע כוסות של פורענות שעתידי הקב"ה להשקות את אומות העולם, וכנגדן עתיד להשקות את ישראל ארבע כוסות של נחמות" (כמאמר חז"ל). אם כן, כאשר אנו מתקרבים לימים שבהם יתקיימו הייעודים הללו, אנו שותים עוד ארבע כוסות בסיום הפסח, כדי לעורר את גילוי ארבע הכוסות של ימות המשיח.

כ"ק אדמו"ר הריי"צ הנהיג לערוך 'מחול משיח' בשעת סעודת משיח. אמר על כך הרבי מליובאוויטש (תורת מנחם תשי"ב, כרך ב, עמ' 751): "מאמר זה אפשר לפרש בשני אופנים: (א) זה ריקוד ששייך ומהווה הכנה למשיח. (ב) זה ריקוד שמשיח עצמו משתתף בו. וכיוון שהדבר תלוי בנו איך לפרש, נפרש כפי שכדאי לנו – כפירוש השני – שמשיח כבר נמצא ומשתתף ורקד עמנו".

לעזוב את הבית. "אין זה מקום לסעודה, ואורחים אינם באים לכאן", אמרו לו. האיש ענה להם כי לא בא לאכול אלא לשמוע דברי תורה.

כאשר הבחין רבי אלעזר במהומה שנוצרה, וחשש להפרת אווירת הקודש, פנה אל העני והציע לו ללכת אל בית החסיד רבי דוד ריס, העורך גם הוא סעודה שלישית עם דברי תורה. העני קם מהשולחן, ובאין אומר ודברים עזב את הבית.

רבי אלעזר פנה לדברי התורה. הדברים שקלחו מפיו היו שזורים מכל חלקי התורה, משולבים בדברי מוסר ואגדה המושכים את הלב, ומובנים לכל אחד ואחד. אולם בתוך ליבו חש מועקה, על סילוקו של ההלך העני. הוא החליט לגשת מיד עם צאת השבת אל אביו הצדיק, לשאול אם נהג נכון.

עם צאת השבת בא רבי אלעזר לבית אביו. הוא ניסה לפתוח את דלת החדר, אך היא הייתה נעולה. מעבר לדלת יכול היה לשמוע את אביו מדבר עם מישהו. כאשר שאל את הגבאי השיב לו זה כי בחדרו של אביו נמצא העני. ההלך ביקש לשוחח עם הצדיק, ורבי צבי אלימלך נענה.

כאשר יצא העני מהחדר נכנס רבי אלעזר אל אביו וסיפר לו את אשר אירע עם העני בסעודה השלישית. על פניו של אביו עלתה ארשת של צער עמוק. הוא הביט ארוכות בבנו בשתיקה, ואחר-כך אמר: "דע, בני, כי נשמתו של משיח'צדקנו נמצאת בעולם הזה, נושאת עליה ייסורים קשים ומרים, ייסורי הגלות הארוכה והקשה. המשיח מקבל עליו את כל הייסורים, כדי לכפר על עוונותיהם של ישראל ולזרז את גאולתם".

המשיח הצדיק ואמר: "מזמן לזמן באה נשמת המשיח אל צדיקי הדור ומבקשת ומתחננת שיפעלו למען גאולתה, כי כבר כשל כוח הסבל וכמעט אין היא יכולה עוד לשאת את הייסורים".

"אלעזר בני, בקרבו של העני הזה שוכנת נשמתו של משיח בן דוד. אילו היית שם את ליבך אל הפסוק שצעק בקול, היית שומע את הצעקה הפנימית שהשמיע מקירות ליבו: 'בי יכתירו צדיקים כי תגמול עליי' – זו בקשתו לצדיקים המכתירים אותו, לגמול עמו רחמים ולהחיש את ביאתו..."

כשמוע הבן את דברי האב, נפל מתעלף. כאשר התעורר, קם והחל לחפש אחר העני בכל מקום אפשרי, אך במהרה נודע לו כי מיד לאחר שיצא העני מחדר אביו הצדיק, לקח את תרמילו ומקלו והלך לדרכו...

אברהם יגל, כבר שלושים שנה

תגובות הקהל נותנות כוח. פריד (צילום: מנדי הכטמן)

לפרשת השבוע. הדברים מתקבלים תמיד בהקשבה מלאה."

ממשיך לטפס

ואיך בכל זאת אפשר לשמור על חדשנות ומקוריות כבר שלושים שנה? "התקליט האחרון שלי נקרא 'ממשיך לטפס'. אני משתדל להמשיך לטפס ולא לעמוד באותו מקום. הטיסות הרבות מקשות וגם העבודה הרבה, אבל התגובות מהקהל, שנהנה ממוזיקה חסידית אותנטית, נותנות כוח", הוא אומר בחיוך ביישני, המבטא יותר מכול את פשטות הליכותיו, על-אף הצלחתו.

אמונה וכמיהה. נכון, הם הולחנו בידי יוצרים שאינם דתיים בהגדרה, אבל הם יהודים, בעלי נשמה אלוקית, והרבי לימד אותנו למצוא את הנקודה היהודית בכל יהודי". אין פלא ששיריו של פריד החלו להישמע בתחנות הרדיו הכלליות בישראל, גם השירים החסידיים שהוא שר.

העם רוצה שירי אמונה

עדויות להצלחה הוא מקבל ללא הרף. "אישה סיפרה לי שהשיר 'רק תפילה' בביצועי גרם למשפחתה להתעודד בתקופה שבה אב המשפחה נותח ניתוח סבוך". אבל מה קרה פתאום בעת האחרונה? פריד משיב: "הדור השתנה ורוצה לשמוע יותר ויותר שירי אמונה. אני קופץ על הרקבת בשאיפה לקרב יהודים. יוצרים לא־דתיים רבים מלחינים ושרים כיום שירי תפילה. למשל, 'אנא בכוח' שהכול שרים ומשמיעים אותו".

ואיזה שיר של יוצר אחר הוא אוהב יותר מכול? פריד אינו מתלבט: "והיא שעמדה". השיר הצליח הצלחה יוצאת מן הכלל. בכל שנות הופעתו הוא מרגיש חיבור מיוחד לארץ־ישראל. "יש לי אהבה מיוחדת לארץ, ואני מרגיש כאן מה שאיני מרגיש בשום מקום בעולם", הוא אומר.

לדבריו, הוא מנצל את אהדת הקהל כדי להעביר מסרים יהודיים: "נכון, יש קשיים ועדיין אנחנו שרויים בגלות, אבל צריך לעודד יהודים. תמיד אני מוצא דרך להשחיל סיפור חסידי או אמרה

"אם אכנע לרוחות המודרניות החולפות על פני המוזיקה החסידית אמנם אקנה מעריצים רבים, אבל אאבד את תחושת השליחות שלי, המלווה אותי מאז תחילת דרכי המוזיקלית". הדובר הוא אברהם פריד, מגדולי המוזיקה החסידית, שהוציא לאור עכשיו תקליט חדש, 'ממשיך לטפס' שמו.

שלושים שנה הוא מייצר מוזיקה חסידית. "אם אני מצליח עם הסגנון הזה, למה לחפש חידושים אחרים? הציבור נהנה ממוזיקה חסידית וזה מה שהוא מצפה לשמוע ממני", אומר פריד. ומדוע בכל זאת בחר בשנים האחרונות לפנות לאפיק חדש, שאינו תואם את ההגדרה 'שירים חסידיים'?

לפתוח לבבות

צריך להכיר את אברהם פריד, חסיד חב"ד, כדי להבין את התשובה. פריד, או בשמו המקורי אברהם פרידמן, מתגורר בשכונת קראון־הייטס בניו־יורק. סבו היה בעל־תפילה וגם אביו. בילדותו זכה לשיר לפני אימו של הרבי מליובאוויטש, הרבנית חנה שניאורסון, והיא ניבאה לו עתיד גדול. בצעירותו שר במקלה, ובמהרה נעשה חזן־זמר מבטיח ומגדולי הזמר החסידי.

"זו שליחות חשובה לחדור אל הקהל הלא־דתי", הוא מסביר. "כשאני שר את 'רק תפילה' לפני קהל כזה, האנשים נפתחים לשמוע את 'אדרבה' ו'תניא'. אני מתחבר אליהם ויכול להעביר את המסרים החסידיים. אני בוחר, כמובן, רק שירי

פינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

'סעודת משיח' בערב שבת

שאלה: הבעש"ט תיקן לערוך סעודה שלישית ביום האחרון של פסח, הנקראת 'סעודת משיח'. כיצד עושים זאת השנה, כשהחג חל בערב שבת?

תשובה: בחו"ל עורכים את הסעודה בחג האחרון, ביום השמיני של פסח, החל השנה בשבת־קודש. בארץ עורכים אותה בשביעי־של־פסח, היינו ביום שישי.

בתחילת חג הפסח אנו עוסקים ביציאה ממצרים, ואילו בימים האחרונים של החג, כשנשלמה יציאת מצרים בקריעת־ים־סוף, אנו מתכווננים לגאולה השלמה שתבוא במהרה בימינו, ובה משקה הקב"ה את ישראל בארבע כוסות של נחמה. לכן נוהגים לאכול מצה בסעודה זו ולשתות ארבע כוסות יין (או מיץ ענבים טבעי), ולחזק את האמונה והציפייה לגאולה השלמה,

ואת השמחה לקראתה.

מכיוון שהשנה שביעי־שליפסח חל ביום שישי, ערב שבת־קודש, וסעודה זו אינה 'סעודת מצווה' אלא מנהג, רצוי להקדים את תפילת מנחה, ולהתחיל את הסעודה לפני השעה 5 אחר־הצהריים. יש לסיים אותה לפני שקיעת השמש, בשעה 19:15 בערך (ונשים יסיימו אותה לפני זמן הדלקת הנרות, בת"א – 18:47), כי משעה זו ואילך אסור לאכול בלי קידוש של שבת.

כהשלמה לסעודה זו, ובפרט מפני המגבלות בקביעות שנה זו, הציע הרבי מליובאוויטש לחגוג גם למחרת, ביום השבת, בסעודה השלישית, ולהמשיך ולהוסיף אז באופן של "כפליים לתושייה" את השמחה והעניינים של 'סעודת משיח' (כפי שנהג הרבי להשלים התוועדויות של חגים וימי שמחה בשבת שלאחריהם).

מקורות: שו"ע אדמו"ר הזקן סי' רמט ס"ה ז. סה"ש תנש"א ח"א עמ' 444. לקוטי שיחות חכ"ב עמ' 218. התוועדויות תשמ"ח ח"ג עמ' 76. וראה ב'לוח השבוע' בגיליון 'התקשרות' לשבת זו.

הסרת משקפיים עושים בבי"ח
 במחיר זהה לכל רמות קוצר הראיה
 מבדיקת התאמה ללא תשלום: **052-4578445** (מואיר)
 www.assuta-optic.co.il
 אסותא אינז'ינרינג אופטיקה ולייזר

גפן בס"ד
 ביטוח דתי חרדי ישיר
077-444-7777
 הכי טובים - הכי גדולים - בשבילך

מעוניין לקנות **ספרי תורה פסולים**
 (גם מיועדים לגביזה) וכן כלי כסף, רימונים לס"ת, כתרים, אצבעות, מגילות אסתר פסולות ועוד...
052-9772525

תקשיב לארנק שלך!
 חדש! בארבע שבע, רחוב הקוצר 15 א.ת. עמק שרה
 אשדוד | ירושלים | בני ברק | מגדל העמק | קרית ביאליק | כנות

